

Forældelse af civilretlige fordringer

I dagligdagens samhandel bliver et stort antal af kontrakter indgået mellem privatpersoner og erhvervsdrivende, men også mellem erhvervsdrivende indbyrdes, f.eks. købsaftaler, værkslejekontrakter, lejekontrakter og andre. Gennem disse kontrakter opstår forpligtelser, som f.eks. betalingen af købsprisen. Ligesom i Danmark sætter den tyske lovgiver her en lovlig grænse for fremsættelsen af sådanne fordringer. Efter udløbet af fristen, regnes fordringen som værende forældet. Dette betyder, at skyldneren efter udløbet af en lovlig fastsat (forældelses-) frist kan påberåbe sig fordringens forældelse og nægte betaling. Kreditor kan ikke længere sætte sit betalingskrav igennem retsligt, selvom kravet faktisk set stadig består.

Forældelsesreglerne blev ændret fuldstændigt i begyndelsen af 2002. Som hovedregel gælder nu, at krav om betaling af fordringer principielt forældes efter tre år. For bygge-mangler i entrepriseforhold og beslægtede konstellationer udstrækkes forældelsesfristen til fem år. I visse tilfælde gælder en forældelsesfrist på tredive år, såsom vindikation af absolute rettigheder (herunder ejendomsretten), gennemførelse af visse familie- og arveretlige krav og krav der er retskraftigt fastsat. Krav om erstatningskrav mod udlejer p.g.a. forandringer eller forringelser af det lejede lejemål forældes allerede efter seks måneder.

Af afgørende betydning er det ved enhver forældelsesfrist at få afklaret, hvornår fristen begynder at løbe:

Forældelsesfristen begynder principielt at løbe ved udgang af det år,

- hvor kravet er opstået,
- hvor kreditor får kendskab til skyldnerens person og om de omstændigheder, der begrunder kravet.

Med kreditors kendskab sidestilles groft uagtsomt ukendskab.

Der kan afviges fra den i loven forudsete begyndelse af forældelsen ved afslutningen af det år, hvor kravet er opstået. Det kan principielt vel aftales i den kontrakt, som ligger til grund for kravet, at forældelsen skal begynde på et tidligere tidspunkt. Kontrakten kan også indeholde andre forældelsesfrister. En undtagelse gælder for forkortelse af forældelsesfristen i de tilfælde, hvor lovgiveren har fastsat ufravigelige regler, f.eks. på forbrugerområdet.

På området for skadeserstatningsansvarskrav gælder særlige regler. Uden hensyn til kravets oprindelse, kendskab eller grov uagtsom ukendskab til begivenheden der udløste skaden og den person, der er skyld i skaden, forældes

- skadeerstatningskrav angående personskade i 30 år efter begivenheden udløste skaden
- andre skadeerstatningskrav angående tingskader eller angreb på ejendom i 10 år efter oprindelsen
- alle øvrige krav (altså de krav, som ikke indeholder skadeerstatning), f.eks. vindikationskrav (udlevering af en genstand) eller krav om undladelse) i 10 år efter oprindelsen

Disse maksimale forældelsesfrister begynder ikke først ved afslutningen af året. Her påbegynder forældelsen på selve dagen.

Forældelse af mangelsbeføjelse

Siden 01.01.2002 forælder køb-, værksleje og rejsekontraktlige mangelsbeføjelser principielt efter to år. Mangelsbeføjelser angående byggemangler og mangelbehæftede indbyggede byggematerialer forælder efter fem år.

Forældelses suspendering og nyberegning

Det tidsrum, hvori forældelsen suspenderes, bliver ikke indberegnet i forældelsesfristen. Loven sætter en lang række eksempler op, hvor forældelses suspenderes, især:

- retsforfølgelse
- ved en bestående ret til at nægte at erlægge ydelse
- ved force majeure
- indledning af konfliktmægling og begyndelsen voldgiftsretsag
- ansøgning om foreløbig retsbeskyttelse /indledning af fogedforbudssager
- ved forhandlinger om krav eller de for kravet begrundede omstændigheder.

Forældelsen ender da tidligst tre måneder efter den ene parts afvisning til at forsætte forhandlingerne.

Nyberegning af fristen (tidligere kaldet afbrydelse) bevirker, at de allerede løbende forældelsesfrister fornyes og begynder at løbe forfra i sin fulde længde. Nyberegning af forældelsesfristen indtræder, når:

- skyldneren anerkender kravet eller
- når der bliver foretaget eller ansøgt om retslige fuldbyrdelseskridt, medmindre disse senere ophæves igen.